

รายวิชาศิลปะ

รหัสวิชา ศ๑๖๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง ภาคกลางและภาคใต้

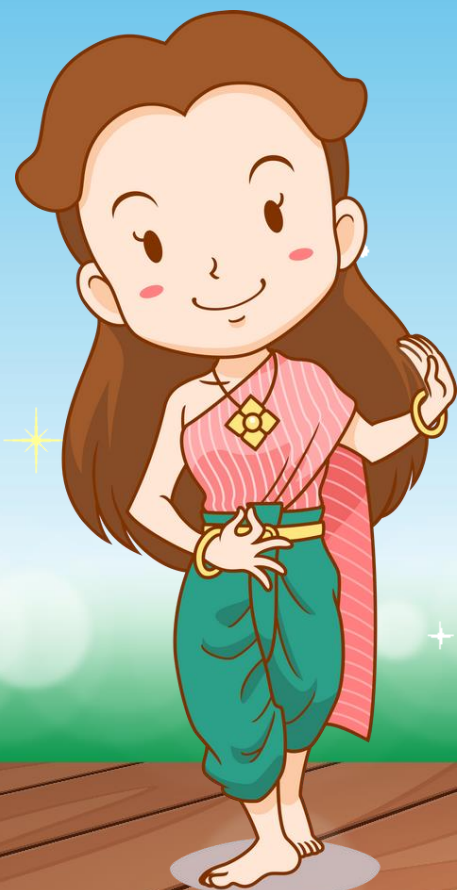
ครูผู้สอน ครูจิราภรณ์ พยัพพฤกษ์

เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง

ภาคกลางและภาคใต้

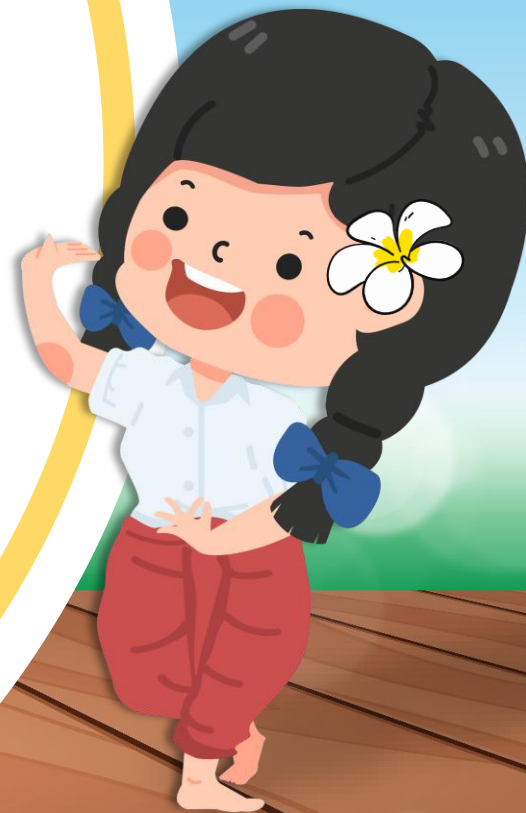

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายประวัติความเป็นมาของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลางและภาคใต้
๒. วิเคราะห์เปรียบเทียบและออกแบบเครื่องแต่งกายการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง
๓. ตระหนักและเห็นคุณค่าทางดนตรี - นาฏศิลป์

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งใด

นาฏศิลป์พื้นเมือง ภาคกลาง

เป็นศิลปะการรำและการละเล่นของชาวพื้นบ้าน
ส่วนใหญ่มีอาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรม ศิลปะการแสดง
จึงมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและเพื่อความบันเทิง
สนุกสนาน เป็นการพักผ่อนหย่อนใจจากการทำงาน
หรือเมื่อเสร็จจากเทศกาลฤดูเก็บเกี่ยว

นาฏศิลป์พื้นเมือง ภาคกลาง

ตัวอย่างการแสดง เช่น การเล่นเพลงเกี่ยวข้าว
เต้นกำรำเคียว รำเถิดเทิงหรือรำกลองยาว เป็นต้น
มีการแต่งกายตามวัฒนธรรมของท้องถิ่น
เครื่องดนตรีพื้นบ้าน เช่น กลองยาว กลองโทน

การแสดงพื้นเมือง ภาคกลาง

ลำตัด เป็นการแสดงที่มาจากการแสดงบ้นตนของ
แขกมลายู ลำตัดจะมีลักษณะตัด และ
เชื่อมกันด้วยเพลง (ลำ) การว่าลำตัดจึงเป็น
การว่าเพลงรับฟี่ปากของฝ่ายชาย และ
ฝ่ายหญิงโดยตรง มีทั้งบทเกี่ยวพาราสี
ต่อว่า เสียดสี แทรกลูกขัด ลูกหยอด
ให้ได้ตลกเฮฮา กัน สำนวนกลอนมีนัยยะ
ออกเป็นสองแง่สองง่าม

การแสดงพื้นเมือง ภาคกลาง

ที่มาภาพ : <http://namfon1711.blogspot.com/2016/08/>

เต้นกำรำเคียว เป็นการแสดง
ที่เกี่ยวกับอาชีพทำนา เป็นการร้อง
โต้ตอบกันระหว่างชายหญิง
ในลักษณะการเกี้ยว พาราสี
เป็นการละเล่นที่เกิดขึ้นเพื่อคลาย
ความเหน็ดเหนื่อยหลังจากทำงาน

การแสดงพื้นเมือง ภาคกลาง

ที่มาภาพ : <https://www.facebook.com/ThaiStudiesCU/posts/>

รำกลองยาวหรือรำเถิดเทิง
สันนิษฐานว่าเป็นของพม่า
เป็นการแสดงที่มีความสนุกสนาน
รื่นเริง เครื่องดนตรีที่ใช้ คือ
กลองยาว ฉิ่ง ฉาบ กรับและโหม่ง

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

รำเถิดเทิง

เผยแพร่โดย : กรมศิลปากร

เผยแพร่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=n๓๕TKIS๓VZg>

นาฏศิลป์พื้นเมือง ภาคใต้

ศิลปะการรำและการละเล่นของชาวพื้นบ้านภาคใต้
อาจแบ่งตามกลุ่มวัฒนธรรมได้ ๒ กลุ่มคือ วัฒนธรรมไทยพุทธ
ได้แก่ การแสดงโนรา หนังตะลุง และวัฒนธรรมไทยมุสลิม
ได้แก่ ร่องเงิ้ง ลิเกฮูลู มีเครื่องดนตรีประกอบที่สำคัญ เช่น
กลองโนรา ปี่กาหลอ ปี่ไหน ต่อมาได้มีระบำที่ปรับปรุงจาก
วิถีชีวิต เช่น ระบำร่อนแร่ ระบำกริดยาง

การแสดงพื้นเมือง ภาคใต้

หนังตะลุง

ศิลปะการแสดงประจำท้องถิ่น
อย่างหนึ่งของภาคใต้ เป็นการเล่า
เรื่องราวดำเนินเรื่องด้วยบทร้อยกรอง
ที่ขับร้องเป็นสำเนียงท้องถิ่น หรือ
ที่เรียกว่าการ "**ว่าบท**" มีบทสนทนา
แทรกเป็นระยะ และใช้การแสดงเงา
บนจอผ้า

ที่มาของภาพ : https://www.silpa-mag.com/history/article_20271

การแสดงพื้นเมือง ภาคใต้

ระบำร่อนแร่

เป็นการแสดงประกอบท่าทางขั้นตอนการประกอบอาชีพของชนชาวภาคใต้ที่ออกจากบ้านไปหา แร่ ร่อนแร่ และ ตากแร่ แล้วพากันกลับบ้าน นักแสดงสวมชุดยะหยา อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบการแสดงทำจากไม้ ลักษณะคล้ายกระทะแต่ไม่มีหู

ที่มาของภาพ : https://eakkaluk01.blogspot.com/2017/09/blog-post_24.html

การแสดงพื้นเมือง ภาคใต้

โนรา เป็นพิธีกรรมและศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่ผูกพันกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตคนในภาคใต้ มีเอกลักษณ์เด่นในการร้องและการรำ ซึ่งสะท้อนมรดกที่สืบทอดต่อกันมา “ยูเนสโก (UNESCO) ได้ประกาศขึ้นทะเบียน “โนรา” หรือ “มโนราห์” เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ

ศิลปนิพนธ์ ศิลปศึกษา
รุ่น ๑๘

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ระบําร้อนแร่

เผยแพร่โดย : จตุพร ภัคดี

เผยแพร่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=oygPMZ๗LZ_w&t=๒๒๐s

ร่วมกันวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบ การแสดงพื้นเมืองภาคกลางและภาคใต้

ภาคกลาง

ลักษณะการแสดง

เป็นการแสดงในรูปแบบการ
เกี้ยวพาราสี หรือสื่อถึง
การประกอบอาชีพ วิถีชีวิต
มีจังหวะสนุกสนานรื่นเริง

ความแตกต่าง

การแต่งกาย
เครื่องดนตรี

ภาคใต้

ลักษณะการแสดง

เป็นการแสดงที่มีลักษณะการ
ผสมผสานกันระหว่างศาสนา
และวัฒนธรรม จากชุมชน
หลายเชื้อชาติเป็นการ
แสดงที่คล่องแคล่ว
ว่องไว สนุกสนาน

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนออกแบบการ
แต่งกายนาฏศิลป์พื้นเมือง โดยการ
จับฉลาก จากนั้นออกมานำเสนอ
หน้าชั้นเรียน

บทบาทครูปลายทาง

ให้ครูปลายทางดูแลความ
เรียบร้อย และช่วยให้คำแนะนำ
ในการปฏิบัติกิจกรรม

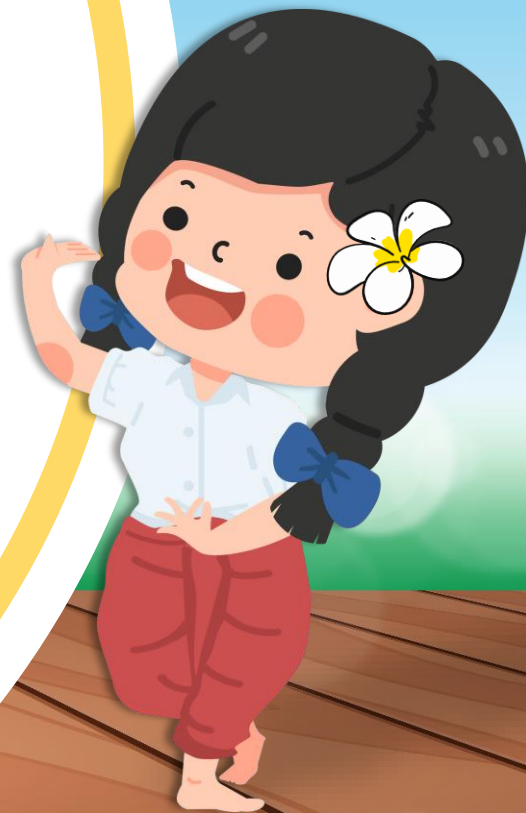
ชั้นปฏิบัติ

กติกากาการปฏิบัติกิจกรรม

1. นักเรียนส่งตัวแทนออกมาจับฉลากเลือกนาฏศิลป์พื้นเมืองแต่ละภาค
2. นักเรียนแต่ละคน มีเวลาคนละ 30 วินาทีในการร่วมกันออกแบบการแต่งกายพื้นเมืองภาคที่กลุ่มตนเองได้รับ
3. ออกมานำเสนอรูปแบบการแต่งกายที่นักเรียนได้ออกแบบไว้ โดยมีหัวข้อนำเสนอ ดังนี้ 3.1 การแต่งกายภาคที่ได้รับ 3.2 แรงบันดาลใจ

สรุปบทเรียนวันนี้

นาฏศิลป์พื้นเมือง
ภาคกลางและภาคใต้

สรุปบทเรียนวันนี้

นาฏศิลป์พื้นเมือง

